

Новолодська Н. О.,
студ. гр. ОА-42,
Гурська О. М.,
асистент кафедри обліку та аналізу,
Національний університет «Львівська політехніка»

ПРОПОЗИЦІЇ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ГОТОВОЇ ПРОДУКЦІЇ ТА ЇЇ РЕАЛІЗАЦІЇ

Результатом діяльності будь-якого підприємства є випуск готової продукції, виконання робіт або надання послуг. Адже саме завдяки цьому вони і отримують свій основний прибуток. Тому тема обліку готової продукції та її реалізації завжди була і є актуальною.

Пропозиціями щодо удосконалення обліку готової продукції та її реалізації постійно займаються вчені: М. С. Пушкар, Ф. Ф. Бутинець, Н. М. Малюга, Н. В. Чебанова, М. І. Должанський, В. П. Завгородній, О. В. Лишиленко й інші вітчизняні вчені-економісти.

Готова продукція – продукція, матеріальний результат виробничої діяльності підприємства, установи, організації, що повністю закінчена обробкою, пройшла всі стадії технічного випробування, приймання, укомплектування згідно з умовами договорів із замовниками та відповідає технічним умовам та стандартам, не потребує подальшої обробки і здана на склад. Готова продукція оприбутковується на основі первинних документів – актів, накладних, відомостей випуску продукції та документів, що засвідчують якість[1].

З використанням комп'ютерної техніки на багатьох виробничих підприємствах прийнято вести облік реалізації готової продукції без застосування узагальнюючих документів, виняток становить формування оборотно-сальдової відомості за рахунком 26 «Готова продукція». Цей документ характеризує інформацію щодо оборотів і залишків готової продукції. Однак цього недостатньо для оптимальної організації ведення обліку готової продукції, тому ми вважаємо за доцільне на підставі первинних документів складати реєстри документів з реалізації готової продукції. Реєстри необхідно формувати за напрямками реалізації, видами продукції, покупцями та замовниками. Щоденне заповнення цих реєстрів дасть змогу здійснювати оперативний контроль за реалізацією продукції, застосуванням цін та їх змінами, надходженням виручки.

Тому Н.М. Жмур пропонує на виробничих підприємствах до рахунку 26 «Готова продукція» відкрити два субрахунки:

- 261 «Готова продукція за обліковими цінами»;

- 262 «Відхилення фактичної виробничої собівартості готової продукції від облікових цін».

Необхідність виокремлення зазначених субрахунків пояснює тим, що в аналітичному обліку можливе відображення готової продукції за обліковими цінами, а надходження та відпуск готової продукції в синтетичному обліку - за фактичною виробничою собівартістю; при цьому облікові записи в системі рахунків можуть бути різними. Так, на думку М.С. Пушкаря, щоб позбутися розбіжностей в оцінці готової продукції, необхідно визначити відхилення між фактичною й умовною вартістю продукції після формування калькуляції та скласти виправні проводки:

- Дт 26 «Готова продукція»

- Кт 23 «Виробництво».

В разі, коли фактична собівартість готової продукції перевищує умовну вартість, або сторнувати такий запис, якщо фактична собівартість виявиться меншою від

умовної вартості. Ми ж вважаємо за доцільне, надходження на склад готової продукції відображати записом:

- Дт 261 «Готова продукція за обліковими цінами»
- Кт 23 «Виробництво».

Одночасно потрібно відобразити суму відхилень, яка виникає між фактичною виробничою собівартістю готової продукції та її вартістю за обліковими цінами. Якщо фактична собівартість готової продукції виявиться вищою, ніж її вартість за обліковими цінами, то додатково слід сформулювати запис:

- Дт 261 «Готова продукція за обліковими цінами»
- Кт 262 «Відхилення фактичної виробничої собівартості готовою продукції від облікових цін».

При від'ємному значенні відхилення запис на рахунках обліку буде зворотнім:

- Дт 262 «Відхилення фактичної виробничої собівартості готової продукції від облікових цін»
- Кт 261 «Готова продукція за обліковими цінами» [2].

Для вдосконалення обліку готової продукції та її реалізації науковець О.О. Саввон вважає за необхідне розмежувати витрати на збут, які пов'язані з доведенням існуючої продукції до споживача (тара, упаковка, вантажні роботи, транспортування, складування, витрати на утримання складів, магазинів, торгового персоналу тощо) та маркетингові витрати, що виникають у зв'язку з вивченням і стимулюванням попиту, пошуком інформації про ринки збуту і розширенням частки ринку виробника [3].

Інша пропозиція стосується використання у розрахунках із покупцями таких форм безготівкових розрахунків, які би гарантували своєчасне надходження грошей за відпущену покупцям продукцію. Найзручнішими, на думку Л. Слюсарчук, є використання попередньої оплати за продукцію, а також акредитивної форми розрахунків. Ми вважаємо, що обидві форми безготівкових розрахунків найбільш безпечні й унеможливають виникнення безнадійної дебіторської заборгованості [1].

Ми згодні з думками провідних вчених М.С. Пушкаря, Н.М. Жмур, О.О. Саввон та Л. Слюсарчук, які дали вагоме підґрунтя для визначення пропозицій удосконалення обліку готової продукції та її реалізації. Ми можемо зробити висновок про те, що на виробничих підприємствах варто запровадити субрахунки до рахунку 26 «Готова продукція» для більшої точності записів та виявлення розбіжностей між обліковою і фактичною цінами на продукцію. Також доцільно розмежувати витрати на збут та маркетингові витрати задля точнішого визначення собівартості реалізації готової продукції. Не варто забувати, що для запобігання виникнення неповоротної дебіторської заборгованості в майбутньому підприємствам варто запровадити обов'язковість передоплати за готову продукцію та акредитивну форму розрахунків.

Виконання даних пропозицій дозволить ефективно здійснювати облік готової продукції і її реалізації, підвищить ефективність виробництва, і тим самим підтримає конкурентоспроможність виробленої продукції, нарощуючи економічний потенціал підприємства.

Література

1. Слюсарчук Л. Облік готової продукції та її реалізації/ Л.Слюсарчук // Вісник податкової служби України. 2010. - № 29. -С.42-48.
2. Жмур Н.М. Удосконалення обліку готової продукції та її реалізації/ Н. М. Жмур // Держава та регіони// Серія: Економіка та підприємництво, 2007., № 2.- С. 301-304.
3. Саввон О.О. Удосконалення обліку готової продукції та її реалізації/ О.О. Саввон // Держава та регіони // Серія: Економіка та підприємництво, 2007 р., № 3.- С. 321-323.